

Klockarefar i Mossebo eller Den store qvinnohataren.

Wallensteen, Nanna,

82 A a 263/38

Klockarefar i Mossebo

eller

den store qvinnohataren.

För denna tidning.

(Eftertryck förbjudes.)

Lukas Liljeqvist hade varit klockare i Mossebo församling i sex och tjugo år. Han hade gjort sig känd som en högst sparsam, ordentlig, men, minst sagt, något egendomlig person. Sålunda tycktes han ha en viss motvilja och misstro mot qvinnorna, de ljufliga skapelsens krona. — Och när en mansperson sjunkit så djupt, att han inte sätter det täcka könet högt upp på en liten peidestal, då vet man ju inte hur långt utför det torde »barka» af med den stackars beklagensvärde manspersonen.

Med Lukas Liljeqvist var det dock lite invecklad, så att säga. Visserligen gick han gerna ur vägen för qvinnorna, då de kommo i »samlad trupp» och visserligen kunde han dundra och domdera värre, då talet föll på de svaga kärilen, som blifvit skapade mannen till en hjälp, den sig till honom hålla må — men allt detta oakadt och oakadt han ansåg sitt allmänt antagna vedernamn »den store qvinnohataren» för ett hedersnamn, så hade han dock varit gift två, säger två gånger! —

Ja, han hade det, den store Lukas, och om någon spjufver till närgången granne, såsom till exempel den munvige skomakaren i Ryssgårde Jakob Sallvin, som nu aldrig lärt sig att tiga med dylika delikata saker, frågade honom, huru i allan de tider det kunde förena sig att på samma gång vara qvinnohatare och så dra å sta till att gå i brudstol två gånger, då fick han allt ett rejält besked, må tro.

Klockaren brukade vid dylika ömtåliga förfrågningar stryka sitt skägg, tända sin långpipa och efter åtskilliga tankedigra blickar och harskningar upphäva sitt breda näbb och svara sålunda:

— Ja, ser du, min käre Jakob Sallvin, jag är en s. k. »filosoff» och de personligheterna se tingen i en helt annan belysning än andra hvardagligens människor. Jag, ser du, min gode skomakare, dyrkar qvinnodealet —

— Jasså, då' va sjutton gubbar, mente Jakob Sallvin och satte sin blå-gredelina trubbnäsa högt i vädret; men med förloffen, herr klockarefar, hvad är qvinnodealet då?

Då berättas det, att ett stilla småleende glidit öfver klockarens fylliga läppar, en öfverjordisk stråle glindrade i hans gråblå öga och en viss klang af vältrampadt orgelspel darrade i hans stämma, då han sa:

— Jo, qvinnodealet, ser du, det är det allra finaste, renaste, skönaste, ljufligaste som en mansperson kan tänka sig och drömma om, det är just ett sådant fruntimmer, som konung David brukade beskrifva, och på pricken ett tocket underverk som står besjunget i Salomos höga visa. — Förstår du det nu, skomakare?

— Jasså, ä' det ett tocket grannlätsstycke? Hm! Hm! Nåå, och den mam-sella dyrkar nu klockarefar? sporde Jakob, lifligt intresserad.

— Just så. Qvinnodealet dyrkar jag och hvad mer är, jag söker det, söker och letar efter det år efter år. — Det måste finnas och jag, jag ensam, måste finna det. —

— I töcker di andre tösera ä' goda nog åt oss? frågade skomakaren spydigt, men Lukas Liljeqvist låtsades inte höra hans djädriga inpass, utan fortfor, med blicken andaktsfullt riktad upp mot taket, der flera »spjäll» med nybakadt knäckebröd hängde för tillfället till torkning: Jag föresatte mig i ungdomsåren att gå ut i världen och spana upp denna engel — detta ideal — — — och — — — så — — —

— Och så hetta I skraddarns i Fibebo Agusta, eller hur? inföll skomakaren och snöt sig ljudligt i sin rödblommiga snusnäsduk, för att han inte skulle brista ut i ett lika ljudligt gapskratt, ty det hade ju varit oförsvärligt, oresonligt och hjertlöst gjort både mot klockaren och Agusta, och mest mot Agusta, förstås, ty dels hade hon ju inte, stackars människa, skapat sig sjelf, och dels var hon ju död nu — för femton år sen.

Men klockarn suckade en tung, hjertegripande suck, som riktigt tycktes komma ifrån ett tio meters djupt källarhvalf.

— Jag tog miste, sa' han doft, salig Agusta va' inget ideal.

— Nej, då va ta' me tjufven då ja messtänkte, mumlade Jakob i sitt stripiga, rödgula helskägg.

— Men jag lät mig inte förtröttnas, började den dofva och gripande stämman. Jag sökte och sökte utan rast och ro —

— Va' då mäns Agusta, ja, jag menar det *falska* idealet, geck här i klockaregården och diska panner och gryter och kokte kaffe? frågade skomakaren och log menlöst.

— Ånej, jag är ingen omoralisk personlighet, det vet alla människor, så jag höll mig vackert hemma, så mycke' ja' va kropp till, mente klockarn, men den der oron och upptäcktsfebern låg och glödde i mina ådror och hvarhelst jag såg något nånplu sulna i qvinnofolksväg, så nog sökte jag studera och forska efter mitt ideal allti. —

— Jojo, minsann, småmyste skomakarn.

— Men så när jag var fri och ledig igen begaf jag mig åter ut på upptäcktsfärd. Jag reste till en månadsmarken i Fallköping, för jag ville sälja ett par stutar jag hade, och tänkte mig också till att byta bort en gammal glosögd, snuppelbenter hästakrake, Bläsen benämnd, men hvad dessa kria-tursaffärerna angeck, så blef det då en kompletter pannekaka uttå alltihop, för si, jag feck andra affärder te tänka på.

— Jasså, var det likt det? Då va la allri kärleksaffärder? inföll Jakob Sallvin.

— Jojo, mensann, var det så. — Klockarn drog ett par långa bloss i långpipan och såg vemodig och kär ut. Se, du ska veta, Jakob, att på Fallköpings kria-tursmarken fann jag ett *rätta* qvinnodeal.

— Å för katten! gjorde I det? ropte skomakaren och sprang upp län räktvindigt och hastigt, som om han räkt till att trampa på en af sina egenhändigas sylar.

— Jag gjorde det, jag fann henne — i ett stånd, ett stånd med krukor och handkannor och dylikt midt på marknadsplatsen. Hon stod just och sålde sältkrukor och burkar med skrufvade lock på till stationsinspektorns fru på Ranten, för si den kände jag igen, för si, jag hade en gång sålt en halfver gris te dom.

— Nå, hur såg det idealet ut?
— Hvilket ideal? frågte Lukas Liljeqvist i distraktion. Ja, då va verkligt bara i distraktion.

— Hon som sålde lergodset, vet jag, inföll Jakob litet retligt och nervöst.

— Jasså, jaha! Hon, ja! Jo, du skomakare, maken te qvenna har ingen människa sett. Hon lyste som solen, hon lät, när hon tala, som en näktergal, hon doftade som rena oförfalskade äddikolonger och sötare händer och fötter har då allri i mannaminne trampat vår söndie planet.

— Men hur blef I bekantader må då praktexemplaret? sporde Jakob Sallvin?

— Ack, suckade Lukas Liljeqvist, vi blef allri bekanta må hvarandra, det är just *det*, som är mettt lifs stora olöcka och missräkning.

— Å, tjufven! Då va kettslitt, mente skomakarn.

— Då va upprörande och obegripligt. Men det var ödet, mettt lifs trajeska öde, som ingen undslippa mände, suckade klockarn doft. Jag stod nämligen länge, ja minst en och en half timme och bara storbliga på det sköna barnet och hörde denna englamusik när hon sålde och pruta må folk, som kom och geck, och såg denna däjelighet när hon myste och log och nekade som fagert majblomster för vestanfäkten — och sen, sen tog jag mod till mig och gick fram och bad att få köpa — ett — ett handfat och en vattenkanna, men inget mera, fast än jag nog behöfde fått hela uppsatsen te mettt nya gästrum uppe på vin'n.

Men hon förstod mej, log och lekte emot mej. Hon förstod mej *utan ord*, och packade in både det begärda och lite till och sade med sitt mest vansinnigt ljuftva skratt: Se här, var se god, alla goa ting å tre! — Jag bara bocka' mej och sa: Du själ uttå min själ! Och då skratta' hon etter värre och sade: Då ä prima vara alltihop! Garanteras i fem och tjuge år. Och 4: 75 ä bästa priset.

Jag tog upp en ny riksbanksfemma, la'na på desken och sa:

— Jemna pengar, döjdädra fröken, håll te goo!

Men då — då — flög draken, den gamle ormen in i mitt nyvunna paradis.

— Åj! Åj! att en människa kan gå igönöm tocket elände! Der stog en storer, grofver rödnäster karlslok tätt utmä desken och skrek och skroderade: Hvem fanken kallar min lilla gumma för döjdädra fröken. Ho ä så tusan heller. Ho ä mi egenhändia fru och ingen annans. Undan må dej, gamle snusmumrik!

— Hm, förbaskade landsvägsriddare!

— Snusmumrik, då skulle vara *ja*!

— Tig, Aronson, och förolämpa inte kundera, så mycke du vet det! sa' mitt *rätta* ideal, och kastade en sträng och hotfull blick på uslingen. Men han gick in i ståndet och strök henne om kinden med sin vedervärdie labb — och mer kunde inte jag, fastän en fillosoff och menniskoföraktare och qvinnohatare, uthärda med att se och förnimma.

— Nänä, jag undrar då inte på att då va magstarkt för den som stått och glott der i allehanda tankar en heler timme, mente Jakob stilla och betänksamt.

— Då va' då, då var för magstarkt. Jag grep mina tre paketer och gaf den hulda blomman en afskedsblick så varm, så sorgelig och så skakande, att hon blef helt röd om kinden — —

— Kanske man hennes, den dråsutten, klappa' na lite för hårdt på kindbenet, sporde Jakob oskyldigt.

— Hon rodna' och log emot mig och ingen annan, röt klockarn vredgad och slog handen i bordet.

— Jasså, ja, då ä inte otroligt, efter hvad jag känner te qvennfolka och deras konster imot oss stackars försvarslöse karar, mumlade Jakob fogligt. Hur gick det sen då, klockarefar.

— Sen — hm — sen! Sen vek jag undan för den råa storkan, för den laglige eganderättens målsmän, och folkmassan slöt sig omkring mig. Jag försvann utur hennes åsyn, likt skeppet på hafvet, som uppslukas af vågorna. Håhå jaja! —

— Och var det sista gången I såg ett tocket der ideal? frågade den oeterrättligt nyfikne skomakaresjälen.

— Ånej, kom det dröjande och en smula tveksamt. Jag gifte mig ju en gång till — med nämndemansdotera du vet — —

— Jasså, Britta-Stina i Pölsebo. Hm! Hm! Va ho också — —

Nu kunde inte skomakarn hålla sig för skratt längre. Han tyckte sig han såg den lea, nidska, odrägligt hvassnästa klockarekärningen för sin inre själs yttre öga, så braka då löst. Han höll sig i bordskanten först och så lade han sig framstupa öfver fällbordet och skratta så att både magen och bröstet blef ändå på fördervad på karl'n.

— Hva finar du åt, din förgrömmade karlslok? röt klockarn till sist.

— Åt idrialet dett! Åt idrialet, tjöt Jakob Sallvin. För ho va ju ett tocket der idrial, ho må, Britta-Stina?

— Nej, hon *va'* inte då, din taktlöse, ofilosofiske, simple skomakaresjäl, men, ser du, jag *tänkte*, jag *trodde* att hon var det.

— Ja, då ä ju *tron* som gör'et! hväste skomakarn, halfqvåfd af skratt.

— Ut må dig, din förgjordade dummerjös! Kom aldrig inför mina ögon mer! dundrade klockarn, och föste ut den äreförgätne skomakarn, som hade visat så litet peitet och så litet förtstående för de delikata förtroenden han fått af klockarefar i Mossebo.

Och denne ädle man, som föraktar qvennorna så djupt på samma gång han dyrkar dem så högt, går fortfarande och söker, men historien förmäler inte, om han ännu har eller tror sig ha funnit *den rätta*.

Lätom oss hoppas det bästa!

Nanna Wallenstein.

